

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. KEIMENA

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 [ΒΙΒΛΙΟ Β', ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 55-56]

Ως δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ύπηρέται. Ό δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθιορᾶν τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν, ὅρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὄμοίους Σατύρων, καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἴα ἔπασχε. Λέγεται δέ ἐν ὁρήμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ως εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο. <<Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;>> καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κῶνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν. <<Κοιτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ>>. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 [ΒΙΒΛΙΟ 2, ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 15-16]

Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοιδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως - που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς - είχε διάθεση να σκοτώσει πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους μόνο για τον λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτε την καλή τάξη. «Στο κάτω κάτω κι εγώ κι εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποκτήσουμε δημοτικότητα» » του έλεγε. Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμη φιλικά στον Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχεί είναι υποχρεωμένος να βγάζει από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δεν χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να μεταφράσετε το χωρίο
«Ως δε ταῦτα.....οἰμώξομαι;»
μονάδες 30

2) ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποια στάση τήρησε η Βουλή την ώρα της σύλληψης του Θηραμένη και για ποιο λόγο ; Ο ίδιος ο Θηραμένης από την πλευρά του πώς αντέδρασε μπροστά στον θάνατο;
μονάδες 10

- β) Ποια τα ειδικότερα σημεία διαφωνίας ανάμεσα στον Κριτία και τον Θηραμένη ; Να χαρακτηριστούν με σύντομο τρόπο [να ληφθεί υπόψη το β' απόσπασμα]
μονάδες 10

- 3) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της συγγραφικής ικανότητας του Ξενοφώντα; Πόσα και ποια είναι τα είδη των έργων του;
μονάδες 10

- 4) ΛΕΞΙΔΟΓΙΚΑ

α) Με ποιες λέξεις του κείμενου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω όροι = σχέση, άξονας, παραφρασύη, αντίρρηση, διαφήμιση.
μονάδες 5

- β) Να γράψετε δύο νεοελληνικά παράγωγα, απλά ή σύνθετα, των λέξεων:
όρωσα, ἀποθνήσκειν, ἐπεκαλεῖτο, ἀπολιπεῖν, ἔπασχε.
μονάδες 5

5) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- α) τῇ φωνῇ, τό παιγνιῶδες, όημα, θεούς, τοῦ ἀνδρός, δηλοῦντα:να γραφεί η ίδια πτώση του άλλου αριθμού.
- β) τό παιγνιῶδες, μάλα, μεγάλη, ἀξιόλογα, τῷ καλῷ: να γραφούν οι άλλοι βαθμοί.
- γ) εἶχεν, όρωσα, εἰπεῖν: να γραφεί β' ενικό προστακτικής όλων των χρόνων των ρημάτων στα οποία ανήκουν οι τύποι.
- δ) ἀπήγαγον, ἐπήρετο, εἶπεν: να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.

μονάδες 20

6) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- α) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου ἀνθρώπους, μεγάλη, τοῦ θανάτου, Σατύρω, διά τῆς ἀγορᾶς.
- β) Να αναγνωριστεί συντακτικά (εισαγωγή, εκφορά, χρήση) η παρακάτω πρόταση
.. «ὅτι οἱμώξοιτο»

μονάδες 10